

08 грудня для 9-А класу

15 грудня для 9-Б класу

Тема: Складнопідрядні речення з підрядними обставинними:
допустовими і наслідковими

Це 2 -й урок із двох

Підрядні допустові речення вказують на умову, всупереч якій відбувається дія, що про неї йдеться в головному реченні, і відповідають на питання обставин допустовості (*незважаючи на що? всупереч чому?*).

До головного речення підрядне допустове приєднується сполучниками підрядності *хоч, хоч і, хоч... але, хоч... проте, хай... але, незважаючи на те що, дарма що* та сполучними словами із заперечною часткою *як не, скільки не, куди не, де не, коли не, хто не, що не*. У головному реченні вказівних слів не буває: підрядне допустове речення відноситься до всього головного речення.

Наприклад: *День був душний, незважаючи на те що краплі учорашнього рясного дощу іскрилися на траві. Дарма що стояло тихе, сонячне безвітря, листя тріпотіло на деревах вздовж шляху. Хоч було холодно, проте хуторяни, жаліючи чобіт, прийшли босі.*

1. *Хоч земля вся укрита снігами, моє серце в цвіту* (В.Сосюра).

незважаючи на що?
(хоч), [].

2. *Йшли в степи майстри ланів, дарма що дощ холодний сіяв* (Д. Луценко).

всупереч чому?
[], (дарма що).

Підрядні наслідкові вказують на наслідок того, про що йдеться в головному реченні. Вони не відповідають на питання, завжди стоять після головного речення і приєднуються до нього сполучником *так що* : *Теплий туман слався по полю і наливався балку по самі вінця, так що дерева потопали в ньому.*

ЦЕ ТРЕБА ЗНАТИ!

Підрядні наслідкові слід відрізняти від підрядних способу дії, які приєднуються сполучником *що* до вказівного слова так:

У кімнаті стало темно, так що довелося увімкнути світло (підрядне наслідкове)

У кімнаті стало темно так, що довелося увімкнути світло (підрядне способу дії).

Визначте види підрядних речень:

- Олена, хоч і була гострою на слово, змовчала.
- Христя така маленька дівчинка, хоч їй і двадцять шість літ.
- Безрідний, хоч мав родичів (В.Барка);
- Литвинов, хоч був і терапевт з вузького профілю, але в цих умовах міг бути й за хірурга.
- До селища Дарина поверталася поволі, хоч думки її летіли на крилах.
- Хоч і тепло вже, а осінь вже підходить крадькома (Н. Забіла).
- Хоч козацька держава існувала недовго, однак вона мала вирішальний вплив на розвиток національної свідомості (із журналу).

У поданих складнопідрядних реченнях визначте головну і підрядну частини; поставте питання від головної до підрядної. Визначте вид підрядного речення Накресліть схеми речень (підготовка до контрольної роботи)

1) Коли в людини є народ, тоді вона уже людина. (Л. Костенко)

2) Якби могли дерева говорити, то рідний край навчили б нас любити. (С. Жук)

3) Якби оті проміння золоті у струни чарами якими обернути, я б з них зробила золотую арфу. (Леся Українка)

4) Теплий туман слався по полю і наливав балку по самі вінця, так що дерева потопали в ньому. (М. Коцюбинський)

5) Світлиця з матового скла, з одкритою стелею, так що видно багато неба і зовсім не видно землі. (Леся Українка)

6) Хоч і тепло ще, а осінь вже підходить крадькома. (Н. Забіла)

7) Троянди паморозь іскристо-сиза вкрила, хоч бідні пуп'янки ще прагнуть розцвісти. (М. Рильський)

8) Якби я турбувався лиш про себе, вже б онімів давно від самоти (Д. Павличко).

9) Якщо на Василів вечір (14 січня) зірок на небі рясно — чекайте ягідного літа (3 календаря).

Домашня робота:

1. Повторити параграфи 13-23

2. Виконати тестові завдання за посиланнями:

Для 9-А і 9-Б класів:

<https://www.classtime.com/code/NN2QEZ>

Завдання відкриті до 20.00